

Nærings – og Fiskeridepartementet

Ålesund, 30.07.2014

ENDRING AV ORDNINGA MED UNDERVISNINGSKVOTER – LÆRLINGKVOTE

Det vises til høringsbrev fra Nærings – og fiskeridepartementet datert 5. juni 2014.

I høringsnotatet foreslås det som et tiltak for å få flere læreplasser i Fiskeflåten, at det innføres en lærlingekvote. Departementet mener en slik ordning kan bidra til bedre rekruttering og således bidra til å trekke til seg den kompetansen næringa har behov for fremover.

Fiskerifaglig Opplæringskontor i Møre og Romsdal (**FiskOK**) er det største av 13-14 opplæringskontor som har lærlinger innen Fiske og fangst. Over halvparten av alle lærlinger i faget er i dag på våre rederier. De fleste av disse er på havfiskeflåten, men vi har også lærlinger på flere av de mindre fiskebåtene. De siste årene har vi tatt inn rundt 40 nye lærlinger hvert år, og for inneværende formidling som fortsatt pågår, har vi så langt kommet opp i 35 nye i Fiske og fangst.

I Møre og Romsdal har vi i mange år jobbet systematisk for å få en del av de lokale ungdommene til å velge en karriere i fiskeflåten, og vi har lyktes. Det er nå tilbud om Fiske og fangst på tre skoler i fylket (Ålesund, Fræna og Herøy) og antallet elever/klasser er tilpasset behovet fiskebåtrederiene har for nye lærlinger. FiskOK har spesielt inneværende år lagt merke til flere søkere fra andre fylker, og det betyr sannsynligvis at skoletilbudet ikke er tilpasset behovet i næringa. Således kan man si at det pr dags dato ikke er et generelt rekrutteringsproblem (antall fiskere), men heller en opplæringsutfordring. Kvaliteten og innholdet på opplæringen i skoledel og som lærling må heves. Fagbrevet må få mer betydning og respekt, samtidig som nøkkelstillinger/mellomledere som kvalitetssjef, fabrikkformann og bas må tillegges mye mer fokus. Her er det et stort og udekket behov for nye kandidater.

Ansvar for fagopplæring er delt mellom offentlige skolemyndigheter og næringslivet. Det offentlige har spesielt ansvar for skoledelen (2 år), mens da bedriftene/rederiene (næringslivet) har størst ansvar for læretiden (2 år). For lærlinger mottas det et lærlingtilskudd fra offentlige myndigheter på rundt 120.000 kr for de to læreårene. De aller fleste bedrifter/rederier er tilknyttet et opplæringskontor, som da etter en fordelingsnøkkel som regel tar rundt 50% av dette beløpet. Inneværende år gis det dessuten et stimuleringsstilskudd til nye bedrifter/rederier som tar inn lærling for første gang.

FiskOK mener helt klart at det **ikke** er de økonomiske stimuleringene som har bidratt til at rederier i Møre og Romsdal tar inn lærlinger. De aller fleste rederier i fylket har de seneste årene hatt en eller flere lærlinger om bord. Vårt inntrykk er at dette er gjort både for å sikre rekruttering til eget rederi, men også for å ta del i rekrutteringen til fiskeflåten generelt. FiskOK får heller tilbakemeldinger som; ikke lugarplass, avlønning (tariff), for tilfeldig opplæring i skoledelen, for liten spesifikk opplæring på kvalitet, redskap, HMS, dårlig, ikke oppdatert læreplan osv.

FiskOK vil samtidig, med 90-100 fiskefartøyer på eiersiden, påpeke at fagopplæring innen Fiske og fangst i alt for stor grad er finansiert av næringa selv. Fagopplæring er i utgangspunktet en oppgave for offentlige myndigheter, men i Fiske og fangst kan man vel si at det er fiskeflåten selv som sitter med den største kostnaden. Bransjen bidrar alt i dag med betydelige midler gjennom de ordinære undervisningskvotene, og i alt for mange år har skolene brukt disse midlene tverrfaglig og ikke direkte inn mot Fiske og fangst faget. Dette har dessverre gjort at mange skoler ikke har godt nok utstyr/båter/fokus til å gi elevene en god nok opplæring. Dette er nok også en av grunnene til at fagbrev Fiske og fangst ennå ikke etterspørres i stor grad. **SÅ**; heller mer fokus på innhold i opplæringen, læreplaner, utstyr, båter enn et noe lettvent og kortsiktig stimuleringstilskudd som departementet nå foreslår. Regningen sendes dessuten til fiskeflåten selv i form av redusert kvotegrunnlag.

Med bakgrunn i dette kan FiskOK, med over halvparten av alle lærlinger i Fiske og fangst, IKKE stille seg bak forslaget om å gi en egen lærlingekvote til en verdi av 30.000 kroner til fartøyer som tar om bord lærlinger.

FiskOK håper vi kan få ut de aller fleste av ordinære og kvalifiserte søkere i Fiske og fangst dette året. Vi tror selv at våre rederier tar inn noen flere framover ettersommeren og høsten. Vi vil benytte anledningen til å påpeke at rekrutteringen/oppretting av klasser i dette fagområdet må gjøres med basis i hva fiskeflåten har behov for og ikke ut i fra at skolene får ekstra midler. Den situasjonen som nå har oppstått er nok resultat i dårlig kommunikasjon og feil fokus.

Vi håper departementet kan legge premissene som gjør at vi får anledning å drive en fagopplæring som er tilpasset det næringa har behov for. Læreplanene har store hull og utstyr på skolene er manglende og i for dårlig forfatning. Dette er et paradoks i en næring som skal være ledende i Norge framover.

MVH

Odd Lennart Blindheim

-daglig leder FiskOK-

Svein Røsok

- styreleder FiskOK-

Fiskerifaglig Opplæringskontor i Møre og Romsdal
Hovedkontor: Nedre Strandgate 4, 6004 ÅLESUND
Avdelingskontor: Kårvåg, 6530 AVERØY
Tlf.: 70 10 27 90, Telefaks: 70 10 27 91
E-post: post@fiskok.no, Internettadresse: www.fiskok.no